

Kr. 300 hvert 3. Aar, til Kr. 3300 med Pension.

Vi kan kun ønske, at Københavns Kommune vil fortsætte i de Spor, som Direktørerne *Jessen* (i Mag. II.) og *Windfeld-Hansen* (i Belysningsvæsenet) her har traadt, og saaledes blive det gode Eksempel for andre Kommuner og Institutioner. — Dansk Kvindesamfund, der nu i 46 Aar paa Kvindernes Vegne har stillet Kravet om Ligeberettigelse, skal ikke blive træt af at fortsætte dermed, saa længe det behøves, og der er Tegn til, at dette vil behøves i Fremtiden — maa-ske mere end nogensinde før — selv om Eksempler som de her fremdragne kan forekomme paa Steder, hvor det er en Selvfølge, at Retfærdigheden sker Fyldest.

Victor d'Hondt, den retfærdige.

Hvem skulde tro, at jeg nogensinde blev nødt til at forsvare min mangeaarige Ven, Belgieren Victor D'Hondt (død 30. Maj 1901) imod Fru Elise Møller Bjerre?

Som et „Bevis for den D'Hondtske“ (han skrev altid sit Navn, vistnok flamsk; med stort H) „Valgmaades“ (d. v. s. Fordelingsmaades) „Uretfærdighed“ anføres, at Kvindelisten ved Byraadsvalget i Kerteminde „fik 10 Stemmer for lidt til at faa et Medlem valgt.“ Og det skulde være et Bevis for Uretfærdighed! Tværtimod!

Betingelsen for, at en Liste faar 1 Medlem valgt, er, at dens mindste Kvotient, ved den bekendte Beregning, er i det mindste af samme Størrelse som det D'Hondtske Fordelingstal (*nombre répartiteur*) d. v. s. det Tal, som divideret ind i Listernes Stemmatal giver enhver især af dem det Antal Repræsentanter, hvortil den har Adkomst. Men den Liste, som mangler 2 Stemmer i at naa Fordelingstallet, har jo ikke Adkomst til nogen Repræsentant.

Lad os nu tage det Eksempel, hvorom Fru Bjerre siger, at „Forholdets Urimelighed kan enhver se“ — jeg dog ikke. Partilisterne A med 97 Stemmer, B med 32 og C med 31 faar valgt henholdsvis 6, 1 og 1 Repræsentant, da kun 8 vælges. Og det er aldeles retfærdigt, da Fordelingstallet

16,16 gaar henholdsvis 6 Gange op i — eller indeholdes 6 Gange i 97 ($6 \times 16,16 = 96,96$) men kun én Gang i B's og C's Medlemstal.

Man kan sige: det var ærgerligt, at der ikke skulde vælges 9, — eller at B ikke havde 1 Stemme flere. Men „uretfærdigt“! — det vilde være „uretfærdigt“ at paastaa det.

Fru Bjerre, som er bleven skuffet ved Henvendelse til Byraadet og til Indenrigsministeriet, synes at tænke paa en Henvendelse til Lovgivningsmagten „for at faa dette Forhold ændret.“

Lovgivningsmagten kan gøre meget. Om det engelske Parlament skal man endogsaa have sagt, at det kan gøre alt undtagen at forvandle Mand til Kvinde eller Kvinde til Mand. I dette Tilfælde vilde det drje sig om saadant noget som t. Eks., at herefter skal i visse Tilfælde ved Forholdstalsvalg 16 (som Fordelingstal) regnes for 17. Det maa derfor fraraades at forsøge sligt.

Nej, hvad det gælder om, er, at de, som ved Udfaldet af et Valg skuffes, agiterer saa godt inden næste Valg, at de ikke skuffes igen: Agitér!

Fredrik Bajer.

Den uretfærdige d'Hondt.

Hvem skulde have troet, at jeg skulde komme til at lære Hr. Frederik Bajer at dividere? Professor d'Hondt (jeg skrev hans Navn saaledes, saa det andet maa være en Trykfejl) var personlig en meget retfærdig Mand; men hans Valgfordelingsmaade er og bliver uretfærdig — endda, til Fordel for de store Lister (Flertalslisterne). Eksemplet er dette: Der skal vælges 8 Medlemmer, og der afgives paa Liste A 97, Liste B 32, Liste C 31, og efter d'Hondt faar A 6, B 1 og C 1. Men den retfærdige Fordeling ser saaledes ud: Hele Stemmatallet bliver $97 + 32 + 31 = 160$. 160 divideret med 8 giver 20. 20 er altsaa fuld Kvotient, og hver 20 Stemmer skal give et Mandat. Resultatet i første Omgang bliver: Liste A 4 Mandater + 17 Stemmer til Rest, Liste B 1 + 12 Stemmer til Rest og Liste C 1 + 11 St. til Rest. Der er altsaa valgt 6 og der skal vælges 2 til. Deraf faar Liste A med sine 17 St. 1 (ialt 5) og Liste B med sine 12 St. 1 (ialt 2). Den retfærdige Fordeling er altsaa: Liste A 5, Liste B 2, Liste C 1.

Overfør dette nytter det ikke at Hr. Bajer siger, at Udfaldet (8 og 1 og 1) er retfærdigt, fordi „Fordelingstallet 16“ ind i 97, 32 og 31 giver dette Resultat; Fejlen ligger just i at man bruger Delingstallet 16, som i Virkeligheden er ganske vilkaarligt, og som fremkommer ved den ganske vilkaarlige Divideren med 1, 2, 3, 4 o. s. v. — Det rette Delingstal faas — efter den gode, gamle, danske Andræske Methode — ved at dividere Mandattallet (8) ind i Stemmatallet (160) og er i dette Tilfælde altsaa 20.

Hr. Bajers Bevis bestaar i, at Udfaldet er rigtigt — efter d'Hondts System. Det har jeg ikke benægtet; men jeg har benægtet, at det er retfærdigt.

Det har da ikke kunnet falde mig ind at kage over, at vi ikke fik et Mandat i Kerteminde, fordi vi „fik 2 Stemmer for lidt.“ (Det er i det valgte Eksempel ogsaa ærgerligt, at Liste C fik 2 Stemmer for lidt til at faa 2 Mandater; men det kan ingen klage over). Men jeg klager over, at vort Stemmatal efter d'Hondts Metode intet Mandat gav os, medens det efter en retfærdig Fordelingsmaade vilde have givet os et. Jeg forlanger ikke, at Lovgivningsmagten skal give en Liste mere, end der tilkommer den, men netop, hvad der tilkommer den.

Elise Møller Bjerre.

Vor Kreds i *Nykøbing Sj.* sender os Meddelelse om et vemodigt Dødsfald. — *Margrethe Hansen*, i mange Aar Formand for Kredsen er afgaaet ved Døden. —

Margrethe Hansen var et stærkt interesseret Medlem og en af de allerførste, der i sin Tid sluttede sig til Kvindesagen, da den holdt sit Indtog i den lille, smukke By, hvor hun virkede. Livlig og utrættelig arbejdede hun i mange Aar for Kredsen, indtil hendes By krævede hende som Medlem af sit Raad. Her sad hun i fire Aar og gjorde et fra alle Sider anerkendt Arbejde. Hun var Medlem af Menighedsraadet, Sundhedskommissionen og havde ogsaa en betroet Stilling indenfor Børnetylsynet.

Samtidig med at *Margrethe Hansen* døde, gik ogsaa det ældste Medlem af *Nykøbing Sj.-Kredsen* bort, Pastorinde *Knudsen*, som Kredsen ogsaa mindes med Taknemmelighed.